

Safet Suljić

ČISTOĆA SVAKOG MUSLIMANA I MUSLIMANKE

-PROPISI KOJI SE VEŽU ZA POJAVU MENIJJA, MEZIJJA,
VEDIJJA, HAJZA I NIFASA-

2013

© Copyright: ET-TAQWA – Safet Suljić. Sva prava pridržana.

Ovu knjigu je **DOZVOLJENO** reprodukovati ili emitovati na bilo koji način, elektronski ili mehanički, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji drugi sistem za bilježenje, uz sljedeće uslove:

- 1) ne smije se koristiti u profitabilne svrhe;
- 2) u slučaju korištenja materijala obavezno je spomenuti izvor i vlasnika prava;
- 3) prilikom prenošenja tekst mora zadržati svoj kontekst.

Izražavamo najiskreniju zahvalu svakom onom ko na bilo koji način doprinese distribuciji ove knjige. Neka ga Allah Uzvišeni nagradi za njegov iskren trud.

U slučaju da imate bilo koju korekciju, komentar ili sugestiju u vezi ove publikacije, javite nam se na sljedeću adresu: info@et-taqwa.com

Izdavač:

ET-TAQWA WEB PUBLISHING

e-mail: info@et-taqwa.com
et-taqwa@hotmail.com

web page: www.et-taqwa.com

ČISTOĆA SVAKOG MUSLIMANA I MUSLIMANKE

-PROPISI KOJI SE VEŽU ZA POJAVU MENIJJJA, MEZIJJJA,
VEDIJJJA, HAJZA I NIFASA-

Safet Suljić

Napisao:	Safet Suljić
Recenzija:	_____
Redaktor:	Safet Suljić
Lektor:	_____
DTP:	Ebu Talha
Dizajn:	Ebu Talha
Izdavač:	ET-TAQWA

1434/2013

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

UVOD

Hvala i zahvala Uzvišenom Allahu, dželle še'nuhu, Koji sve u mjeri stvori i odredi, Koji mu'mine Pravim putem uputi, a kafirima bolnu kaznu priredi.

Neka su salavat i selam na Njegovog odabranog roba i Poslanika, Muhammeda Ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem, na one koji su se prihvatili Njegove upute, koji se drže Sunneta i na sve sljedbenike do Sudnjega Dana.

A zatim:

Bitnost i značaj ove teme ogleda se u tome što nema niti jednog punoljetnog (zdravog) insana, a da se nije suočio sa pojavom ili izlaskom određenih vrsta tečnosti iz njegovog tijela, tačnije iz polnog organa sve jedno bilo ta osoba muško ili žensko.

Da stvar bude još od veće važnosti, jeste i to što čovjek musliman po svojoj prirodi i onome čemu ga poziva čista i plemenita vjera Islam, a što je od njenih samih temelja jeste i to da čovjke musliman/žena muslimanka moraju stalno da budu čisti i spremni za obavljanje svakodnevnih ibadeta kojima ih je Allah zadužio (obavezni ibadeti) a i onih koji su dobrovoljne prirode.

Dokaz više ovome jesu riječi Allaha, azze ve dželle:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ [٢:٢٢٢]

"Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste." (Prijevod značenja sura Al-Beqara, ajet broj 222).

I Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: Prenosi Ebu Malik El-Eš'ari, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čistoća je dio imana..." (Hadis bilježi imam Muslim).

Dakle, kroz ovu brošuru uz Allahovu pomoć ja ću se osvrnuti na pitanje čistoće muslimana i muslimanke, odnosno obradit ću neka od pitanja koja su malo poznata među muslimanima naših prostora, što zbog prirode istih pitanja tj. ona su intimnog karaktera, a s druge strane zbog same ne zainteresovanosti po dotičnim pitanjima.

Pojava ovih tečnosti ili izlazak određenih tečnosti iz polni organa ili stidnih mjesta kod čovjeka za sobom povlači i poznavanje samog propisa istih tih tečnosti – sa strane njihove čistoće ili pak nečistoće sve jedno da li se radilo o čovjeku ili ženi.

Stoga, uvidjevši važnost ovog pitanja biva nam jasno kolika je potreba za poznavanjem istih jer na koncu od poznavanja ovih stvari i same čistoće čovjeka zavisi ispravnost mnogih ibadeta koje čovjek svakodnevno čini.

KOJE SU TO VRSTE NEČISTOĆE?

Nečistoću koja zahvati tijelo, odjeću, tlo, ili nešto drugo, dovoljno je ukloniti, i pri tome se ne uvjetuje određeni način i broj, što potvrđuje činjenica da Allah, dželle šenuhu nije postavio neka posebna ograničenja i uvjete za uklanjanje nečistoće¹, osim kada se radi o psećoj nečistoći, nju je obaveza oprati sedam puta, od toga jedno pranje biva zemljom. Hadis koji o tome govori je *muttefekun alejhi*.²

¹ Cilj je ukloniti nečistoću, i nakon što se on ostvari suvišno je bilo šta drugo činiti i poduzimati. Šerijat uklanjanje nečistoće ne tretira ibadetom koji mora biti u određenoj formi i količini, kao što je to recimo abdest, nego ga tretira kao bilo koju uobičajenu prirodnu radnju koja se slobodno izvršava. Od obveznika traži uklanjanje, a način prepušta njemu. Nema nekog jakog dokaza koji bi mogao izmijeniti ovu osnovu i koji ovu radnju čini kvalitativno i kvantitativno određenom. Hadis: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je naredio da sedam puta isperemo nečistoću" je slab, i kao takav ne može poslužiti kao "nakil anil-asl", tj kao dokaz koji mijenja osnovu. Rekao je šejh El-Albani: "Nisam našao hadis u ovakvoj formi. Spomenuo ga je Ibn-Kudame u Mugniju bez upućivanja na originalni izvor u kome je on zabilježen." (Irvaul-galil: 1/186.). S druge strane Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se u svojoj preporuci Havli ograničio na uklanjanje nečistoće, ne obavezujući je određenim brojem puta ili određenim načinom. (Hadis su zabilježili Ahmed: 2/346., i Ebu-Davud (365.), a vjerodostojnim ga ocijenili Ahmed Šakir (El-Musned, br. 8752.) i Nasiruddin el-Albani u "Silsiletu-s-sahihatu", br. 298.).

² Buharija (172.), Muslim (279.). Ovim hadisom pseća pljuvačka je izuzeta iz pravila navedenog u fus-noti br. 5, kod nje se uvjetuje način i broj: pere se sedam puta i čisti se vodom i zemljom. U nekim predajama čišćenje zemljom se spominje kao prvo, u nekim je uopćeno, a u nekim je zadnje ili prvo, tako da je preferiranje jedne od tih predaja nad drugima nužno. Preferiranje predaje po kojoj čišćenje zemljom dolazi prvo je poznato kod većine učenjaka, a najjači adut za to je što je ona prenešena u Sahihajnu, ona pojašnjava predaju u kojoj se kaže: "prvi ili zadnji put", dok predaja: "neka jedno od tih sedam pranja bude zemljom" nije zabilježena niti u jednoj od šest poznatih zbirki, zabilježio ju je Bezzar, i kao takva ne može oponirati predaji iz Sahihajna. A i logično je da čišćenje zemljom bude prvo: njime se ubijaju bakterije koje su ostale nakon što je pas zalokao posudu, pranje vodom poslije toga pomaže nam da očistimo posudu od zemlje, a u slučaju da obrnemo redoslijed bit ćemo prinuđeni da poslije zemlje ponovo koristimo vodu. (Pogledaj: Fethul-bari, hadis br. 172., Fikhul-islam šerhu bulugil-meram: 1/15., Eš-Šerhu-l-mumtī: 1/492.).

Većina učenjaka prenosi propis "tesbia" (čišćenja sedam puta) i na pseći izmet i mokraću, koristeći se analogijom prioriteta: ako je obaveza sedam puta oprati posudu koju je zalokao pas, preće je takav propis prenijeti na izmet i mokraću koji su odvratniji i ogavniji u odnosu na pljuvačku. (El-Mugni: 1/78., El-Medžmu': 2/586.). Neki učenjaci su propis "tesbia" prenijeli i na svinju, jer je ona nečistija i odvratnija od psa. Njihovo mišljenje je slabo, iz jednostavnog razloga: svinja je spomenuta u Kur'anu, i bila je poznata u Poslanikovo vrijeme a Poslanik joj nije dao isti propis kao i psu. Nepisano je pravilo da kada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne spomene propis za određenu stvar, iako postoji velika potreba za njim, želi time uputiti ummet na osnovu po kojoj je naređeno i propisano samo ono za što je došao specijalan dokaz.

U nečistoće spadaju: ljudski izmet, mokraća³ i krv⁴, krv koja istječe iz zaklane životinje.⁵

Mala količina ljudske krvi se prašta i toleriše⁶, a krv koja ostaje u krvnim žilama i mesu životinje nakon klanja je čista.⁷

Nečistoćom se smatraju izmet i mokraća životinja čije je meso zabranjeno jesti⁸, i zvjeri⁹, i lešina, izuzev ljudske

³ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prošao sa svojim ashabima pored dva kabura i rekao: "Njih dvojica su sada u patnji, ne zbog nečega što je krupno, jedan se nije čistio od mokraće, a drugi je prenosio tuđe riječi." Buharija (216.), Muslim (292.). U hadisu Abdullaha ibn-Mesu'da se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao obaviti veliku nuždu i da je naredio Abdullahu da mu donese tri kamenčića." (Buharija, 156.).

⁴ Ljudska krv je nečista prema mišljenju većine islamskih učenjaka. (Pogledaj: El-Mudevvene: 1/38., El-Muhalla: 1/102., El-Furu': 1/253., El-Kafi: 1/110., El-Muhezzeb: 2/511., Medžemeul-enhur: 1/51. – 52.). Prenosi se da su Fatima i Alija u bici na Uhudu čistili krv s Poslanikovog mubarek lica (Buharija: 2911., Muslim: 1790.) što je pouzdan dokaz da je ljudska krv nečista, iako neko može reći da je to bilo iz čisto higijenskih razloga i da sam postupak čišćenja, bez posebne naredbe, ne ukazuje na obaveznost. Kao pomoćni dokaz može poslužiti Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, naredba Fatimi bint ebi Hubejš da nakon završetka hajza preostalu krv opere i očisti odjeću i tijelo od nje (Buharija, 225., Muslim, 333.). Što se tiče predaja od ashaba koje svojim vanjskim značenjem upućuju na čistoću krvi, one se mogu klasificirati u dvije kategorije: prva, predaje u kojima se spominje mala količina krvi, kapljica ili dvije; druga, predaje koje govore o slučajevima izljeva krvi, izljev krvi je teško zaustaviti i nema nikakve koristi u njenom čišćenju, niti mijenjanju odjeće na koju ona pada (Medžmu fetava ve resail fadileti-š-šejhi Muhammed ibn Salih el-Usejmin: 11/266.).

⁵ Rekao je Uzvišeni Allah: "Reci: Ja u onome što mi se objavljuje ne nalazim da je zabranjeno išta drugo do strv, krv koja istječe, svinjsko meso, i ono što je u nečije drugo a ne u Allahovo ime zaklano, to je pogan (nečist)" (Prijevod značenja, El-En'am: 145.). Imam Kurtubi je prenio jednoglasno mišljenje islamskih učenjaka oko nečistoće krvi koja istječe iz zaklane životinje (Pogledaj: Tefsiru-l-kurtubi: 2/221.).

⁶ Tolerisanje male količine krvi potpada pod opće Allahove riječi: "On vam ništa nije učinio teškim u vjeri" (Prijevod značenja, El-Hadždž: 78.). Čuvanje od male količine krvi svakako bi bilo otežanje, koje se ovim ajetom odbacuje i ne priliči Allahovoj Uzvišenoj vjeri islamu. Da je ovakvo razumijvanje ispravno dokaz je praksa ashaba, radijallahu anhum, u mnogobrojnim predajama se navodi da su ashabi tolerisali malu količinu krvi. Ibn-Ebi Šejbe je zabilježio u Musannefu predaje od nekolicine ashaba i tabiina koje dokazuju prethodnu tvrdnju (El-Musannef: 1/127. – 128.). Da li se toleriše samo mala količina krvi, ili je propis opći za vse vrste nečistoća? Učenjaci hanefijske pravne škole i šejhul-islam ibn Tejmijje (Hašijetu ibn-Abidin: 1/316. 325., El-Lubbab: 1/52., Medžmuul-fetava: 21/16. – 19.) vide propis općim, jer kako se god mala količina krvi ne može izbjeći tako se ne može izbjeći i mala količina ostalih vrsta nečistoća, a pogotovo nečistoće na koje čovjek često nailazi poput mišijeg brabonjka, izmet i mokraća domaćeg magarca, i slično. Ovo mišljenje preferira šejh Muhammed ibn-Salih el-Usejmin (Pogledaj: Eš-Šerhul-mumtī': 1/531.).

⁷ Ebu-Mudžliz, jedan od ashaba Allahovog Poslanika, je upitan o krvi koja ostane u zaklanoj ovci ili ispliva na površinu lonca prilikom kuhanja, i odgovorio je da nije zabranjena. (Predaju su zabilježili Abd ibn Humejd, Ebuš-Šejh i Ibnul-Munzir).

⁸ Oko toga postoji jednoglasno mišljenje među islamskim učenjacima (Pogledaj: Fethul-kadir, 1/135; El-Lubab, 1/55; Bidajetul-mudžtehid, 1/73; Eš-Šerhu-s-sagīr, 1/49; Mugnil-muhtadž, 1/77; El-Muhezzeb, 1/46; Keššaful-kinai, 1/213.).

⁹ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio jahanje tigrova (Ebu-Davud: 4049., Nesai: 5091., Ibn-Madže: 3065.). Zabranio je također prostiranje i oblačenje zvjerinjeg krzna, i jahanje zvjeri (Aridatul-ahvezi: 7/271., Ebu-Davud: 2/388., Nesai: 7/156.).

lešine, lešine životinja kod kojih ne istječe krv, lešina ribe i skakavca.¹⁰

Prenosi se od Ebu Semha, radijallahu anhu, da je rekao: Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: „Oprat će se od mokraće ženskog dojenčeta, a poprskati od mokraće muškog dojenčeta.“ Bilježe Ebu Davud i Nesai, a Hakim ga ocjenjuje sahihom.

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Vjernika ništa ne može učiniti nečistim, za njegova života i nakon smrti." "Dozvoljene su nam dvije vrste lešina: lešina ribe i skakavca, i dvije vrste krvi: jetra i slezena." Hadis su zabilježili Ahmed i ibn-Madže. Izmet i mokraća životinja

¹⁰ Rekao je Uzvišeni Allah: "Reci: Ja u onome što mi se objavljuje ne nalazim da je zabranjeno išta drugo do strv, ..." (Prijevod značenja, El-En'am: 145.). Ajet je općeg karaktera i svojim značenjem obuhvata sve vrste lešina i svaki dio lešine, međutim postoje drugi specijalni dokazi koji iz općeg propisa izdvajaju neke vrste lešina i neke dijelove lešine. Na primjer riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Koža štavljanjem postaje čista." (Muslim, 366.) izuzimaju štavljenu kožu lešine. Neke izuzetke je spomenuo sam autor i naveo je dokaze koji to potvrđuju. Izuzeo je ljudsku lešinu, i kao dokaz spomenuo riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Vjernika ništa ne može učiniti nečistim", (Buharija, 283., Muslim, 371.). Dodatak: "Za njegova života i nakon smrti." je mevkuf, bilježi ga Buharija od Ibn Abbasa (Buharija, 3/125.). Izuzeo je lešinu skakavca i ribe i spomenuo kao dokaz riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Dozvoljene su nam dvije vrste lešina: lešina ribe i skakavca, i dvije vrste krvi: jetra i slezena." Hadis su zabilježili Ahmed (2/97.) i Ibn-Madže (3218.). Vjerodostojnim ga je ocijenio El-Albani (Sahih sunen ibn madže: 2607.). Autor je izuzeo i lešinu životinja kod kojih ne istječe krv, ne spomenuvši dokaz koji na to ukazuje. Većina učenjaka – hanefijski, malikijski i hanbelijski mezheb – smatraju da je strv životinje kod koje ne istječe krv čista, a šafije smatraju da je ona nečista. (Pogledaj: El-lšraf, 1/42; El-Kavaninul-fikhijje, 33; El-Mugni, 1/62; Et-Temhid, 1/337; El-Medžmu', 1/130; Mugnil-muhtadž, 1/78.). Do razilaženja je došlo zbog različitog gledanja na povod nečistoće strvi: većina kao povod nečistoće strvi navodi grušanje i skupljanje krvi i drugih tekućina u strvi, a šafije povod vide u samoj smrti, tj. smrt je, po njima, povod nečistoće strvi.

Argument koji bi se mogao smatrati presudnim u ovom pitanju jesu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, : «Kada upadne muha u nečije piće, neka je zagnjuri a zatim izvadi, u jednom njenom krilu je otrov, a u drugom lijek.» (Buharija, 6/539; Ebu-Davud, 1/324). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio da se muha zagnjuri u hranu i piće, znajući da će ona time biti ubijena, pogotovo ako piće i hrana budu vrući; ako kažemo da je lešina muhe kod koje krv ne istječe nečista, time pripisujemo Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nešto što mu ne priliči i ne dolikuje – upropaštavanje hrane. (Zadul-mead, 4/111., 112.). Što se tiče kosti lešine, većina učenjaka je na stanovištu da je ona nečista (malikijske, šafije i većina hanbelijskih učenjaka), a hanefije i dio hanbelijskih učenjaka da je čista (El-Mugni, 1/97, 99., El-lšraf, 1/6, El-Medžmu', 1/242., Fethul-kadir, 1/96.). Šejhul-islam Ibn-Tejmijje preferira mišljenje hanefijskog mezheba, argumentujući ga činjenicom da u kosti nema potpunog života, njen život ovisi o drugom i da u sebi nema krvi (Medžmuul-fetava, 21/97.).

Ovaj argument pojačavaju riječi imama Zuhrija, koji je rekao za kost lešine: «Vidio sam učenjake iz najbolje generacije kako koriste češalj od kosti lešine, oni u tome nisu vidjeli ničega lošeg.» (Buharija, 1/324.); i riječi Ibn-Abbasa: «Što se lešine tiče, zabranjeno ju je jesti, a njenu kožu, kost, dlaku i vunu dozvoljeno je koristiti.» (Predaju su zabilježili Ibnul-Munzir i Ebu-Hatim. Pogledaj: Tefsir ibn-abbas, 1/404.; Tefsirul-kurtubi, 7/119.)

čije je meso dozvoljeno jesti i čovječja sperma smatraju se čistim.¹¹

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prao svježu spermu, a suhu je uklanjao noktima ili nečim drugim. Mokrača muškog djeteta koje ne jede hranu iz prohtjeva čisti se tako što se površina koju je zahvatila popršće vodom, a dokaz za to su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Mokrača ženskog djeteta mora se oprati, a mokraču muškog djeteta dovoljno je poprskati vodom." Hadis su zabilježili Ebu-Davud i Nesai.¹²

Kada nečistoće fizički nestane, tj. kada nestane njenog oblika, površina na kojoj se ona nalazila istog trenutka postaje čista, čak i onda kada poprimi njenu boju i neugodan miris, na što ukazuju Poslanikove riječi Havli koja ga je pitala kako će očistiti krv hajza: "Dovoljno ti je da je ukloneš vodom, a ne smeta to što će ostati njeni tragovi na odjeći."

¹¹ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je preporučio Urenijjinima da se nastane blizu deva od zekata i da piju njihovu mokraču." (Buharija, 233.), Muslim (1671.) i dozvolio je obavljanje namaza u ovčijim torovima, što ukazuje na to da su mokrača i izmet stoke čisti; onaj koji pije mokraču teško se može sačuvati mokraće, a isti je slučaj i sa onim koji klanja u ovčijim torovima. Na čistoću čovjekove sperme ukazuje prije svega činjenica da je ona osnova iz koje nastaje ljudsko stvorenje, nepojmljivo je i neprihvatljivo da ona bude nečista. Aiša, radijallahu anha, je uklanjala noktima suhu spermu sa Poslanikove odjeće, a da se sperma ubraja u nečistoće ne bi bilo dovoljno, nego bi se poslije toga morala upotrijebiti voda, kao što je to obaveza kada se radi o krvi hajza (Buharija, 229., 230., 231., Muslim, 288., 289. 290.).

¹² Ebu-Davud, 376., Nesai: 1/158. Vjerodostojnim ga je ocijenio El-Albani u Sahih suneni-n-nesai (br. 293.). Rekao je šejh Abdullah ibn-Džibrin: "Rekli su islamski učenjaci: razlog pravljenja razlike između mokraće dječaka i djevojčice je taj što se muška djeca puno više drže u krilu, ljudi se više igraju s njima i radiju im se više nego ženskoj djeci, time je veća mogućnost da odjeću ili prostirku zahvati mokrača dječaka od mokraće djevojčice; dakle pravljenje razlike je vid olakšice ljudima." (El-Ibhadž: 1/76.). Isti ovaj razlog spomenuo je i Ibn-Usejmin, nakon što je objasnio jako bitnu stvar: da je glavni razlog pravljenja razlike vjerodostojan šerijatski tekst koji to nalaže (Eš-Šerhul-mumtī: 1/519.).

MENIJJ, MEZIJJ I VEDIJJ

Šta je to menijj?

Menij (sperma) je tečnost koja izlazi nakon vrhunca nadražaja u snu ili na javi, ona iziskuje gusul, i ako padne na odjeću lijepo ju je oprati ako je još uvijek u tečnom stanju, a ako se osuši dovoljno ju je protrati.

Ako menij(sperma) izađe zbog bolesti, nije potrebno gusul uzeti i to je ispravnije mišljenje.

Dženabet ili džunupluk je stanje uzrokovano izlaskom sperme prilikom odnosa ili na neki drugi način.

Izlazak sperme u stanju budnosti van spolnog odnosa, zahtijeva kupanje samo ako je sa strašću i ako sperma izlazi u mlazu i to je stav većine islamskih učenjaka. (Pogledati Eš-Šerhu-l-Mumti'a ala Zadi-l-Mustakne'a, Ibn Usejmin 1/386).

Rekli smo u „stanju budnosti“, zbog toga što izlazak sperme u vrijeme spavanja zahtijeva kupanje uopćeno, jer spavač ne može kontrolirati svoje osjećaje i stoga se ne može govoriti o izlasku sa ili bez strasti.

To potvrđuje hadis Ummu Sulejm, radijallahu anha, u kome se navodi da je pitala Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da li je ženi koja sanja (vidi) odnos, obavezno kupanje ili ne, na što joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio: “Da, ukoliko primjeti spermu na odjeći“. (Pogledati Sahihu-l-Buhari i Sahihu-l-Muslim, 130 i 313).

Za onoga ko nakon spavanja primjeti vlažnost na donjem vešu, važi jedan od tri propisa:

1) ako je siguran da se radi o spermi, obavezan je okupati se.

2) Ako je siguran da nije sperma, obavezan je oprati odjeću, jer ta tekućina u najmanju ruku ima propis mokraće.

3) Ako nije siguran da li se radi o spermi ili nečemu drugom, poslužiti će se indicijama (pomoćnim dokazima): Sjeti li se da je imao odnos u snu, smatrat će se da se radi o spermi, ako se ne sjeti da je imao odnos, ali je spavanju predhodilo razmišljanje o odnosu, smatrat će se da se radi o meziju ili meziju, jer on izlazi nakon razmišljanja o spolnom odnosu.

Ako nije siguran ni u jednu od tri navedene stvari, jedan dio uleme smatra da će se iz predostrožnosti okupati, dok drugi dio uleme smatra obavezno kupanje samo ako se radi o jasnem povodu. (Pogledati El-Insaf, 2/84; El-Kavaid od Ibn Redžeba, 20; Eš-Šerhu-l-mumti'a, 1/388).

Ako sperma izađe nakon kupanja bez strasti, zbog pokreta ili bolesti, nije obaveza ponoviti kupanje, dovoljno je uzeti abdest, kao što se prenosi od Alije i Ibn Abasa, radijallahu anhumu. (Pogledati El-Mugni, 1/268).

Šta je to vedijj?

Vedijj je bijela, čvrsta tekućina koja ponekad izlazi poslije napornog mokrenja.

Vedijj kvari abdest, a ne iziskuje gusul.

Šta je to mezijj?

Arapska riječ mezijj, može se izgovarati na tri ispravna načina: mezj, mezijj i mezij, ovo napominjem kako se oni koji čitaju o ovoj tematici ne bi zbunili kada primijete da se ponekad piše ili izgovara na drugačiji način.

Mnogi učenjaci definirali su ovu tečnost riječima: “Bijela bistra sluzava tekućina koja izlazi prilikom nadražaja ili razmišljanja o spolnom općenju”.

Propisi vezani za mezijj:

- 1- Islamski učenjaci, u pogledu spomenute tečnosti – mezijja, imaju jednoglasan stav da je to nečistoća, na osnovu riječi Allahovog Poslanika: *“Kada vidiš mezijj, operi svoj spolni organ.”*

Međutim, razilaze se u pogledu načina čišćenja od spomenute tečnosti. (Konsenzus zabilježio imam En-Nevevi u svome djelu “El-Medžmu”, 2/552)

- 2- Istjecanje mezijja kvari abdest, po jednoglasnom stavu učenjaka, na osnovu riječi Allahovog Poslanika: *“Neka opere spolni organ i neka abdesti.”*

- 3- Nije se obaveza kupati prilikom istjecanja mezijja, po konsenzusu islamskih učenjaka, na osnovu riječi Allahovog Poslanika: *“Ne čini tako (ne trebaš se kupati zbog istjecanja mezijja), nego kada vidiš mezijj, operi svoj spolni organ i abdesti potpunim abdestom za namaz, a kada vidiš spermu, tada se trebaš kupati.”* (Konsenzus zabilježio imam En-Nevevi u svome djelu “El-Medžmu”, 2/142)

- 4- Kada muškarac vidi mezijj, propisano je da prilikom pranja spolnog organa zajedno sa spolnim organom opere i testise, na osnovu hadisa Abdullaha Ibn Sa'da El-Ensarija: *“Pitao sam Allahovog Poslanika o tečnosti koju vidim nakon džunupluka, pa mi je kazao: ‘To je mezijj, a*

svaki energičan muškarac izbacuje mezijj, zbog te tečnosti operi svoj spolni organ i testise, i abdesti kao za namaz.” (Ebu Davud, šejh Albani ga je ocijenio vjerodostojnim)

5- Ako se desi da mezijj uprlja odjeću, po mišljenju većine islamskih učenjaka, tragove mezijja obaveza je oprati kao što se to čini prilikom čišćenja drugih vrsta nečistoće, a po mišljenju imama Ahmeda nije stroga obaveza to potpuno oprati vodom, već je dovoljno poprskati vodom, na osnovu predaje Sehla Ibn Hanifa, rdijjallahu anhu, u kojoj stoji: *“Imao sam veoma mnogo problema sa mezijjem i zbog toga sam se često kupao, pa sam upitao Allahovog Poslanika o tome, a on je kazao: ‘Dovoljan ti je abdest.’ Upitao sam: ‘Šta da učinim sa odjećom na koju je kanuo mezijj.’ Kazao je: ‘Dovoljno ti je da uzmeš šaku vode i da njome poprskáš mjesto na odjeći koje je ukapano mezijjem.’”* (Ebu Davud, Tirmizi, Darimi, Ibn Huzejme, šejh Albani i E‘azami kazali su za ovaj hadis da je hasen – dobar).

6- Prema ispravnom mišljenju, istjecanje mezijja ne kvari post.

Rezime o vrstama tečnosti koje izlaze kroz spolni organ:

1- *Sperma (menijj):* ako izađe u mlazu i sa strašću, obaveza je kupati se (džunupluk), a njeno izlaženje također kvari abdest.

Po ispravnom mišljenju, sperma je čista. Izlaženje sperme uzrokuje neispravnost posta, izuzev ako se ejakuliranje desi u snu, kada ne kvari post, po konsenzusu učenjaka, ali je u toj situaciji obavezno kupanje.

- 2- *Meziji*: izlaskom mezijja čovjek gubi abdest. Ova tečnost je nečista i obaveza je oprati spolni organ zajedno sa testisima, međutim, nije obavezno kupanje i njeno izlaženje ne kvvari post.
- 3- *Vediji* je bijela, čvrsta tekućina koja ponekad izlazi poslije napornog mokrenja. Vediji kvvari abdest, a ne iziskuje gusul.
- 4- *Mokraća (urin)*: istjecanje mokraće uzrokuje gubljenje abdesta. Urin je nečist i obaveza je oprati odjeću ili dio tijela na koji dospije, ali istjecanje urina ne uzrokuje obveznost kupanja.

TABELRANI PREGLED GLAVNIH RAZLIKA IZMEĐU MENIJJA, MEZIJJA I VEDIJJA

TEČNOST KOJA JE IZAŠLA	ČISTOĆA TEČNOSTI (DA LI JE ČISTA ILI NE?)	OSOBINE TEČNOSTI KOJA JE IZAŠLA	PROPISI KOJI SE VEŽU ZA TEČNOST
MENIJJ	ČIST (MENIJJ JE ČISTA TEČNOST)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izlazi usljed nadražaja (strasti). 2. Po izlasku tijelo se osjeća „sitim“ zadovoljenim. 3. Boje je bijele koja naginje ka žutoj (žučkasto) boji. 4. Izlazi u mlazu usljed nadražaja. 5. Miris menijja je poznat općenito kada je tekući, a kada se osuši podsjeća na mirs bjelanceta od jajaeta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Obaveza je da se opere u koliko izađe usljed nadražaja sve jedno izašlo na javi ili pak u snu a njen povod (sebeb) biva spolni odnos ili svršavanje ili masturbacija. - Prije kupanja (gusla) muslimanu bivaju zabranjene sljedeće stvari: Dodirivanje Mushafa, učenje Kur'ana, Namaz, ulazak u Mesdžid, Tavaaf... sve dok se osoba ne okupa uz nijet otklanjanja velike nečistoće. - Ukoliko osoba namjerno cilja da izazove izlazak ove tečnosti (spolni odnos ili masturbacija) tim djelom će pokvariti post.
MEZIJJ	„MALA NEČISTOĆA“ (UBRAJA SE U NEČISTOĆU AL NIJE POPUT MOKRAĆE)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijela bistra sluzava tekućina. 2. Izlazi prilikom nadražaja ili razmišljanja o spolnom općenju, pogledu sa strašću... 3. Pojavljuje se u obliku kapi koje budu na spolnom organu (na glavi spolnog organa). 4. Nerijetko osoba kod koje se pojavi mezijj ne osjeti njegov izlazak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Istjecanje mezijja kvari abdest, po jednoglasnom stavu učenjaka, na osnovu riječi Allahovog Poslanika: "Neka opere spolni organ i neka abdesti." - Nije se obaveza kupati prilikom istjecanja mezijja, po konsenzusu islamskih učenjaka, na osnovu riječi Allahovog Poslanika: "Ne čini tako (ne trebaš se kupati zbog istjecanja mezijja), nego kada vidiš mezijj, operi svoj spolni organ i abdesti potpunim abdestom za namaz, a kada vidiš spermu, tada se trebaš kupati." - Kada muškarac vidi mezijj, propisano je da prilikom pranja spolnog organa zajedno sa spolnim organom opere i testise, na osnovu hadisa Abdullaha Ibn Sa'da El-Ensarija: "Pitao sam Allahovog Poslanika o tečnosti koju vidim nakon džunupluka, pa mi je kazao: 'To je mezijj, a svaki energičan muškarac izbacuje mezijj, zbog te tečnosti operi svoj spolni organ i testise, i abdesti kao za namaz.'" - Ako se desi da mezijj uprlja odjeću, po mišljenju većine islamskih učenjaka, tragove mezijja obaveza je oprati kao što se to čini prilikom čišćenja drugih vrsta nečistoće, a po mišljenju imama Ahmeda nije stroga obaveza to potpuno oprati vodom, već je dovoljno poprskati vodom. - Prema ispravnom mišljenju, istjecanje mezijja ne kvari post.
VEDIJJ	NEČIST (VEDIJJ JE TEČNOST KOJA JE NEČISTA)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vedijj je bijela čvrsta tekućina. 2. Izlazi poslije napornog mokrenja. 3. Ova tečnost se razlikuje od prethodno spomenutih tečnosti i nema miris (prepoznatljiv miris). 	<ul style="list-style-type: none"> - Vedijj uzima iste propise kao i mokraću. - Vedijj kvari abdest, a ne iziskuje gusul. - Ukoliko se vide tragovi Vedijja obaveza je isti oprati i oprati tijelo i odjeću na kojoj se našla ova tečnost.

SAHIBI-UZUR

Šta je to Sahibi-Uzur?

Sahibi-uzur je svaka osoba koja nije u stanju čuvati pravnu čistoću (abdest), ona se konstatno nalazi u stanju koje se u islamskom pravu definiše kao stanje "hadesa" (pravne nečistoće). Takav status ima osoba kojoj neprestano istječe mokrać, krv (mustehada) ili mezi (tekućina koja izlazi nakon pri spolnom nadražaju ili razmišljanju o polnom odnosu), osoba koja nekontrolisano pušta vjetar, ranjena ili ozlijeđena osoba kod koje krv neprestano izlazi, i sl.

OBAVEZA SAHIBI-UZURA

Obaveza je sahibi-uzuru, nakon što nastupi namasko vrijeme, oprati mjesto na kojem istječe mokrać ili krv, staviti povez na njega i pričvrstiti ga koliko je god u mogućnosti (kako bi spriječio daljne istjecanje) – osim ako iz opravdanog razloga ne smije staviti povez – uzeti abdest i odmah ristupiti obavljanju namaza. Ako odmah obavi namaz, izvršio je ono što se od njega traži i njegov namaz je validan, a toleriše se i odgađanje namaza radi čekanja džemata ili se spremanja za namaz (oblačenje odjeće i sl.).

Dokazi

a) Dokaz za obavezu stavljanja poveza uzet je iz riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Hamni bint-Džahš kada mu se ona požalila na stalno istecanje krvi: "Stavi komadić pamuka, to bi trebalo zastaviti krv." A kada je rekla da je istjecanje puno jače od toga da bi se na taj

način moglo zaustaviti, rekao je: "Onda, stavi povezi!" (Ebu-Davud, 287; Tirmizi, 128.; Ibn-Madže, 622.; Ahmed: 6/439., i drugi).

b) Dokaz da je sahibi-uzur obavezan uzeti abdest za svaki namaz i to nakon što nastupi njegovo vrijeme (ako bi uzeo prije namaskog vremena, njegov abdest smatrao bi se nevažećim) nalazimo u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Zatim se abdesti za svaki namaz." (Buharija, 226.).

c) A da je sahibi-uzur obavezan obaviti namaz odmah po stavljanju poveza i uzimanju abdesta na to upućuje šerijatsko pravilo: "Onaj koji je prinuđen da uradi nešto što je u osnovi zabranjeno, ograničit će se samo na onome što je potrebno da bi izašao iz stanja prinude". To bi u ovom slučaju značilo: u osnovi je zabranjeno klanjati namaz u stanju pravne nečistoće (hadesa), izuzetak je osoba kod koje je to stanje trajno, ako se ta osoba ograniči na vremenski period koji je potreban za povezivanje, abdest i obavljanje namaza ispunio je potrebu i ne smije je prelaziti.

Izuzetak

Definicija sahibi-uzura koju smo na početku naveli izuzima osobu kod koje stanje pravne nečistoće (hadesa) nije stalno (trajno, bez prekida), nego u određenim vremenskim periodima prestaje. Recimo, sat vremena joj curi mokrać, a zatim pola sata miruje. Takvoj osobi nije dozvoljeno obavljati namaz u vrijeme kada istječe mokrać, obaveza joj je sačekati do vremena kada istjecanje prestaje i klanjati, osim ako se boji da će izići namasko vrijeme, tada će klanjati kao i sahibi-uzur.

Tekućina koja izlazi zajedno sa mokraćom nije sperma nego vedj, a vedj ima isti status kao i mokrać – obaveza

ga je oprati i abdestiti se poslije toga. Sahibi-uzuru je bolje da ne predvodi džemat, jer ima učenjaka koji smatraju da on ne može biti imam i da je njegovo imamet neispravan, osim ako predvodi džemat koji je u istom stanju kao i on.

PROPISI O HAJZU I NIFASU

Allah, dželle š'anuhu, je stvarajući muškarca i ženu, stvorio ih tako da jedno drugo nadopunjuju, ali i dao im određena svojstva kojim se svako od njih odlikuje ponaosob. Jedna od specifičnih pojava kod žene je i pojava krvi koja može da bude menstrualna, postporođajna ili pak zbog neke bolesti (istihaza). Sve ove vrste spadaju pod nečistoću, za njih se vežu određeni propisi, i veoma bitno je pojasniti neke stvari vezane za njih, tim prije što u današnje vrijeme, mnoge žene su poprilično nemarne po ovim pitanjima i ne predaju veliku važnost šerijatskim propisima vezanim za ovu temu. Mi ćemo ako Bog da, u ovome broju govoriti o hajzu ili menstrualnom ciklusu i nifasu.

Allah, dželle š'anuhu, spominje hajz u Kur'anu pa kaže: "I pitaju te o mjesečnom pranju. Reci: 'To je neprijatnost.' Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne okupaju, a kada se okupaju, onda im prilazite onako kako vam je Allah naredio. – Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste." (Prijevod značenja sura Al-Beqare, ajet broj 222).

DEFINICIJA HAJZA

Jezičko značenje riječi hajz: U arapskom jeziku hajz znači teći.

Dok Etimološki značenje je: To je krv koja istječe iz materice žene, koja nije bolesna, niti je trudna, u ograničenim vremenskom periodu.

Aiša, radijallahu anha, kaže: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je rekao o hajzu: 'To je nešto što je Allah, dželle š'anuhu, odredio kćerima Ademovim.'" (Mutefekun alejhi).

VRIJEME POJAVE HAJZA

S obzirom da je hajz kod žena jedan od načina ustanovljavanja punoljetnosti, i da se pojavljuje u devetoj godini, znači da je donja granica pojave hajza devet godina¹³, a gornja dok se ne prestane pojavljivati.

Ako bi se desilo da se pojavi prije devete godine krv, ili nakon što prestane kod žena u poodmaklom stadiju života pa se nakon toga ponovo pojavi, ta krv se neće brojati kao krv mjesečnog pranja, već će se smatrat samo nečistom krvi.

Međutim, ipak kad je u pitanju gornja granica i tačan broj godina islamski pravници su se razišli po tom pitanju zbog nepostojanja jasnog teksta po tom pitanju. Naprotiv, su se vodili prema određenom podneblju i uslovima, dakle zavisno od mjesta do mjesta i slučaja do slučaja.

¹³ Računa se u mjesečevim godinama; jedna mjesečeva godina ima 354 dana.

Ukratko, navešćemo mišljenja priznatih islamskih pravnih škola.

Hanefijski pravници smatraju da je gornja granica do koje se pojavljuje hajz 55 godina, no ako se i nakon toga pojavi krv koja ima svojstav krvi hajza smatraće ga hajzom, u suprotnom biće to istihaza.

Stav malikijske pravne škole je takav da kažu gornja granica hajza je 70 god.

Šafijski pravnici nemaju određenu gornju granicu, sve dok postoji mogućnost da žena ima hajz tako će se i smatrati, ali obično to biva do 62 god.

Hanbelijska pravna škola smatra da je gornja granica 50 godina, a kao dokaz uzimaju riječi Aiše, radijallahu anha: "Kada žena napuni pedeset godina izašla je iz perioda pojave hajza." (Hadis bilježi imam Ahmed).

No međutim, kako smo već spomenili ovo može da bude kako smo to prethodno opisali, ali i ne mora, zavisi od žene do žene i od podneblja do podneblja. A Allah opet najbolje zna.

Također, krv koja se pojavi u toku trudnoće ne broji se hajzom, jer se hajz uzima kao dokaza da žena nije trudna, shodno riječima Allahovog Poslanika Muhameda, sallallahu alejhi ve selleme, Ibn Omeru, kada je ovaj dao razvod (ar. Talak) svojoj ženi a koja je bila u hajzu:" Pusti je ili kad je čista (tj. kad joj prestane hajz) ili trudna." (Hadis bilježe imami Muslim, Nesai, Ebu Davud).

BOJA KRV I PRILIKOM MENSTRUALNOG CIKLUSA

Islamski pravници složili su se da boja menstrualne krvi može biti; crna, crvena, žuta (žučkasta) ili siva, i da nakon pojave bijelog iscjedka na kraju menstrualnog ciklusa, krv koja se pojavi je krv istihaze.

A dokaz za to imamo u riječiam Ummu 'Atije: "Žučkastu i sivkastu krv nismo smatrale hajzom nakon pojave čistoće." (tj. nakon bijelog iscjedka, op. a.) (Hadis bilježe imami Buhari i Ebu Davud).

VRIJEME TRAJANJA HAJZA I ČISTOĆE

Dakle, kako smo već spomenili hajzom ili menstruacijom će se smatrati samo ona krv koja je onakve boje kako smo gore već spomenuli, s tim da prije prve pojave te krvi, period čistoće bude najmanje 15 dana.

Kada je u pitanju najkraći period trajanja menstrualnog ciklusa islamski pravnici imaju različita mišljenja.

Hanefijski pravnici smatraju da je najkraći period menstrualnog ciklusa tri dana i tri noći, ispod toga je krv istihaze.

To kad je u pitanju najkraći period, dok je srednji pet dana, a najviše hajz može da traje deset dana i deset noći. Dokaz za ovakav stav imaju u hadisu kojeg prenosi Ebu Umame: "Najkraći period hajza za djevojčicu, djevicu i udatu ženu je tri dana, a najviše iznosi deset dana." (Taberani, Darekutni kod kojeg prenosi Vasila Ibn El-Eska).

Kod malikijskih pravnika najkraći period hajza je u jednom trenutku pojave krvi i ako bi bila u namazu

prekinula bi ga ili ako bi postila post joj je pokvaren, i taj dan će nadoknaditi.

Kad je u pitanju najduži period hajza kod njih se razlikuje od žene do žene, ali ipak na kraju se svodi na petnaesta dana.

Šafijski i hanbelijski pravnici smatraju da je najkraći period hajza dan i noć, dok uobičajeno traje šest ili sedam dana, a za dokaz uzimaju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, kada je rekao Hamneti bint Džahš nakon što ga je pitala: "Smatraj hajzom šest ili sedam dana, zatim se okupaj i klanjaj dvadeset četiri noći i dana, ili dvadeset i tri noći, i to ti je dovoljno, i tako radi svaki mjesec..." (Hadis bilježe imami Ebu Davud, Nesai, Tirmizi).

Također, većina islamskih učenjaka, osim hanbelija smatraju da je najmanji period čistoće petnaest dana, jer je mjesec pretežno trideset dana, a ako je nadulji period hajza 15, dana onda je period čistoće najkraći 15 dana.

A složili su se da za najduži period čistoće nema granice.

Napomena: Prekid krvi u danima hajza

Za hanefijske i šafijske pravnike prekid krvi u danima hajza smatra se i dalje hajzom, i podliježe pod propise hajza.

Na drugoj strani, stav malikijskih i hanbelijskih pravnika ogleda se u tome da oni smatraju da u danima kada se krv pojavi smatra se hajzom, a u danima kad je nema onda se smatra žena čistom, s tim da će se okupati.

NEPREDVIĐENE STVARI U HAJZU

a) **Povećanje i smanjenje trajanja hajza**

Ako se kod žene desi promjena u trajanju hajza, tako da umjesto 7 traje 5 dana, ili umjesto 5, traje 7 dana, prilagodit će se novonastaloj situaciji, ponašati se u skladu sa svim propisima hajza i okupati se nakon što prođe novi period, u prvom slučaju nakon pet, a u drugom nakon sedam dana.

Ovog stava su: Šafija, Ibn Tejmijje, Ibn Kudame i šejh Ibn Usejmin.

b) **Pomjeranje hajza sa početka na kraj mjeseca i obrnuto**

U slučaju da se hajz pojavi na kraju umjesto na početku mjeseca i obrnuto, u suštini se ništa ne mjenja, ostaju propisi hajza kao da se pomjeranje uopće nije dogodilo. Hajz, kao što smo rekli, ima svojstva po kojima se prepoznaje i dokle god su ona prisutna žena ima hajz, bez obzira na to što se desio prelazak iz jednog u drugi dio mjeseca, a kada izgubi ta svojstva i primjeti znake čistoće znamo da je hajz prestao.

c) **Žutilo i mutnoća**

Prenosi Buharija i Ebu-Davud od Ummu-Atijje, radijallahu anha, da je rekla: "Mutnoću i žutilo, nakon čistoće, nismo smatrali hajzom."

Imam Buharija u svojoj predaji ne spominje riječi "poslije čistoće."

Prenosi Buharija od Aiše, radijallahu anha, da su joj žene slale žućkastu tekućinu u komadiću pamuka, kojeg su zamotavle u krpu, da vidi da li se radi o čistoći ili hajzu. Govorila im je: "Ne požurivajte, dok ne vidite bijeli iscjedak."

Materica izbacuje bijeli iscjedak sa završetkom hajza. Između ova dva hadisa nema kontradikcije, jer se hadis Ummu-Atije odnosi na period nakon čistoće, a hadis Aiše na period hajza.

Znači: ako se mutnoća i žutilo povezane sa hajzom ili su u periodu hajza, smatraju se hajzom, a ako se pojave nakon čistoće, nemaju propis hajza .

d) Naizmjeničnost – dan čistoća, dan krv i sl.

Žene koje imaju naizmjenično istjecanje krvi i čistoću, mogu se podijeliti u dvije grupe:

- žene kod kojih je naizmjeničnost stalna.
- žene kod kojih je naizmjeničnost rijetka, i događa se u danima hajza.

Za prvu grupu važe propisi istihaze, a za drugu grupu, prema ispravnijem mišljenju islamskih učenjaka, važe propisi hajza, tj. ukoliko se u danima hajza pojavi čistoća, žena se neće osvrutati na nju i nastaviti će se pridržavati propisa koji važe za hajz.

Kaže šejh Muhammed Ibn Salih El-Usejmin, rahmetullahi alejhi: "Islamski učenjaci imaju podjeljeno mišljenje oko čistoće koja se pojavi u danima hajza. Prema šafijskoj i hanefijskoj pravnoj školi, ta čistoća ima status hajza, a tog mišljenja je i Ibn-Tejmije. Izjednačavanje ove čistoće sa

pravom čistoćom koja prethodi hajzu i dolazi poslije njega, povlači za sobom obavezu kupanja kada god se ona pojavi, što je veliko otežanje i neugodnost. Šerijat je došao da olakša ljudima i od njih udalji neugodnost." (Dio govora Ibn Usejmina uzet iz njegove knjige "Risaletun fi-d-dimai-t-tabiiijeti li-n-nisai", 25, 26).

e) Pojava tekućine nakon kupanja

Rekao je Šejh Abdulaziz Ibn Baz, rahmetullahi alejhi, nakon što je upitan o pojavi tekućine nakon kupanja od hajza: "Ako je tekućina koja izlazi žućkasta ili mutna, ne smatra se hajzom i ima propis mokrać. U slučaju da se radi o pravoj i jasnoj krvi, smatra se hajzom, što znači da je žena obavezna ponoviti gusul.

Prenosi se od Ummu-Atijje, radijallahu anha, da je rekla: "Mutnoću i žutilo, nakon čistoće, nismo smatrali hajzom." (Hadis bilježe imami Buharija i Ebu-Davud).

f) Pojava krvi nekoliko dana nakon prestanka hajza i nastupanja čistoće

Ovo pitanje je povezano sa pitanjem najkraće čistoće između dva hajza. Islamski učenjaci koji su postavili donju granicu čistoći – 13 ili 14 dana – smatraju da krv koja se pojavi prije toga nema status hajza, dok učenjaci koji nisu postavili tu granicu i koji, pojavu i prestanak hajza, povezuju sa postojanjem i gubitkom svojstava hajza, smatraju da se radi o hajzu, osim da krv stalno istječe, onda se radi o istihazi. Drugo mišljenje je ispravnije.

g) Hajz u periodu trudnoće:

Kaže šejh Muhammed Ibn Salih El-Usejmin, rahmetullahi alejhi: "Prema ispravnijem mišljenju krv koja se pojavi u periodu trudnoće, sa svim svojstvima menstrualne krvi, i za ženu u običajeno vrijeme, smatra se krvlju menstruacije i obaveza je trudnici da ostavi namaz, post i da se klone svega onoga što je u hajzu zabranjeno. Jedina razlika između te krvi i menstrualne krvi koja se pojavljuje van trudnoće je u tome što dužina pričeka trudnice ne ovisi o hajzu nego o vremenu koje je ostalo do poroda, dok dužina pričeka žene koja nije trudna ovisi o hajzu." ("Šerhu-l-mumti' ala zadi-l-mustakne", 1/561).

POJAVOM HAJZA ŠTA ŽENI BIVA ZABRANJENO

1. Zabrana obavljanja namaza i posta:

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o razlogu manjkavosti vjere kod žene, odgovorio je pitanjem: "Zar žena, u vrijeme hajza ne ostavlja namaz i post." (Hadis bilježe imami Buharija i Muslim).

Žena u vrijeme hajza ostavlja namaz i post, tako da je, u odnosu na čovjeka koji klanja i posti, manjeg imana.

Kako je ta manjkavost produkt Allahove volje i odredbe, neće biti pitana za nju i ne smije se zbog nje ukoravati.

To nikako ne znači da je žena manjkave vjere uopćeno, niti da je čovjek bolji od nje u svim stvarima.

2. Nenaklanjvanje propuštenih namaza i napaštanje propuštenih dana:

Prenose Buharija i Muslim od Aiše, radijallahu anha: "Imale smo hajz u vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i naređeno nam je da napostimo propuštene dana ramazana, a nije nam nređeno da naklanjamo propuštene namaze."

Kaže šejh Abdulaziz Ibn Baz, rahmetullahi alejhi: "Allah, dželle šenuhu, je iz Svoje blagosti i milosti oslobodio ženu, za vrijeme hajza, obaveze posta i namaza. Post bi joj štetio i zbog njega bi bila izložena velikoj poteškoći, a namaz, sve da hoće, nije u mogućnosti obavljati, zbog toga što se nalzai u stanju nečistoće.

Allahova milost prema njoj ogleda se i u tome što ju je oslobodio obaveze naklanjavanja propuštenih namaza, jer je naklanjavanje namaza ostvaljenih u danima hajza, koji može trajati, sedam, osam pa čak i devet dana – a o nifasu da i ne govorimo – veliko otežanje." ("Medžmuu fetava ve makalat mutenevvia' li-š-šejh Ibn Baz", 4/292).

3. Zabrana općenja:

Kaže Allah, džele šenuhu: "I pitaju te o mjesečnom pranju. Reci: "To je neprijatnost." Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne očiste. Kada se okupaju prilazite im onako kako vam je Allah naredio. Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste." (Prijevod značenja sura Al-Beqare, ajet broj 222).

Allah, dželle šenuhu, je u ovom ajetu, za dozvolu odnosa sa ženom, postavio dva uvjeta: prestanak istjecanja krvi i kupanje poslije toga.

Riječi Allaha, dželle šenuhu, "i ne prilazite im dok se ne očiste", upućuju na prvi uvjet, a riječi "kada se okupaju prilazite im onako kako vam je Allah naredio", upućuju na drugi uvjet. (Pogledati: "Tefsir Sa'di", 82 strana).

Ako čovjeka nadvlada strast i ipak opći sa ženom u toku hajza, obavezan je učiniti tewbu i dati otkup sa dinarom ili pola dinara, što odgovara vrijednosti 50 ili 25 rijala.

Dokaz za to su riječi Abdullaha Ibn Abbasa, radijallahu anhu: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio onome ko opći sa ženom da udjeli dinar ili pola dinara." (Hadis su zabilježili: Ahmed, Ebu-Davud, Tirmizi, Ibn-Madže i Nesaija, a vjerodostojnim su ga ocijenili: Ibn-Hadžer, Ibnu-l-Kajjim, Hakim, Ibnu-l-Kattan, Ibnu-Dekik El-Id, Ibn-Tejmijje, Hattabi i dr., pogledaj: "Šerhu-l-mumti' ala zadi-l-mustakne", 1/569 – 571).

Isti je propis i za ženu ako dobrovoljno pristane na odnos, u suprotnom nije obavezna iskupiti se.

Kaže šejh Ibn Usejmin, rahmetullahi alejhi: "To što Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije spomenuo ženu i propis vezan za nju, ne znači da se obaveza iskupa odnosi samo na čovjeka, jer je osnova da se Allahov i Poslanikov govor podjednako odnosi na muškarce i žene i ona prestaje važiti samo u slučaju specijalnog teksta".

Ajet, takođe, ukazuje na to da se zabrana odnosi samo na općenje.

Kaže šejh Sa'di, rahmetullahi alejhi: "Allah, dželle šenuhu, nas obavještava da su ashabi pitali Poslanika o mjesečnom pranju i o tome da li je dozvoljno prilaziti ženi u mjesečnom pranju, kao što je to uobičajeno ili je obaveza potpuno izbjegavanje žene, kao što su to radili

židovi. Allah, dželle šenuhu, pojašnjava, ovim ajetom da je hajz neprijatnost i da se zbog toga treba klonuti samo onoga što ga čini takvim, a to je odnos." ("Tefsir Sa'di", 82).

U skladu sa ovim ajetom su i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Činite sve osim odnosa" (Hadis je zabilježio imam Muslim).

U drugim vjerodostojnim hadisima navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređivao ženama u danima hajza, da se zagru donjim ogrtačem, a zatim je dodirivao ostale dijelove tijela.

4. Učenje Kur'ana:

Nema razilaženja među učenjacima da je ženi u hajzu dozvoljeno učiti Kur'an srcem i gledanjem bez izgovaranja harfova jezikom.

Jednoglasno mišljenje prenosi Širbini, učenjak šafijske pravne škole, u "Šerhu-l-muhezzebu", 2/372.

Većina islamskih učenjaka zabranjuje učenje uz izgovaranje harfova jezikom, pozivajući se na riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, : "Neka žena u hajzu i džunup ne uče Kur'an." (hadis je zabilježio Tirmizi). Kaže šejhu-l-islam Ibn-Tejmijje, rahmetullahi alejhi: "Nema vjerodostojnog dokaza koji zabranjuje ženi, da u toku hajza, uči Kur'an. Hadis: "Neka žena u hajzu i džunup ne uče Kur'an", je slab prema jednoglasnom mišljenju svih vrsnih poznavaca hadisa. Žene su, u Poslanikovo vrijeme, imale hajz. Da im je učenje Kur'ana bilo zabranjeno Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi im to pojasnio i to bi sigurno znale i prenjele drugima njegove žene, majke pravovjernih .

Kako niko od njegovih ashaba nije prenio od njega jasnu zabranu učenja Kur'ana za vrijeme hajza, nije dozvoljeno nekome da to smatra haramom." ("Medžmuu-l-fetava", 26/191).

Neki učenjaci pokušavaju napraviti spoj između ova dva mišljenja, smatrajući da je ženi bolje da, za vrijeme hajza ne uči Kur'an, osim kada za to postoji opravdana potreba, kao što je podučavanje drugih, polaganje ispita iz Kur'ana i sl.

Što se tiče spominjanja Allaha – zikra, učenja bismille pri jelu i sl., čitanja knjiga iz različitih šerijatskih oblasti, upućivanja dove i slušanja Kur'ana, nije mi poznato da je neko od islamskih učenjaka to zabranio i da uopće postoji razilaženje oko toga.

5. Tavaf:

Prenosi Aiša, radijallahu anha, da joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što ga je obavjestila da je dobila hajz, rekao: "Čini sve što i ostale hadžije, osim tavafa oko Ka'be. Ne čini tavaf sve dok se ne očistiš." (Hadis bilježe imami Buharija i Muslim).

Prenosi Abdullah Ibn Abbas, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio hadžijama – sa izuzetkom žene koja ima hajz – da im zadnji obred u Mekki bude tavaf. (Hadis bilježe imami Buharija i Muslim).

Prvi hadis je dokaz da je ženi u vrijeme hajza zabranjeno činiti tavaf, a drugi hadis je dokaz da je žena koja ima hajz oslobođena obaveze oprosnog tavafa.

Logično je pitanje, kojeg će mnogi postaviti kada čuju za ovaj propis: "Šta će uraditi žena koja, prije obavljanja tavafu-l-ifade, dobije hajz i ne očisti se prije putovanja? Kaže šejh Muhammed Ibn Salih El-Usejmin, rahmetullahi alejhi: "Postoji razilaženje među islamskim učenjacima oko toga šta će činiti žena koja dobije hajz prije obavljanja tavafu-l-ifade, a došla je u grupi koja putuje neposredno po završetku hadžskih obreda i nema mogućnosti da se vrati u Mekku, nakon čišćenja, zbog velike udaljenosti između njenog mjesta i Mekke. U mogućnosti je da uradi jednu od sljedećih stvari:

- da izađe iz obreda hadža klanjem kurbanda ne upotpunivši hadždž, što je teško prihvatiti, zbog toga što će imati status osobe koja nije obavila hadždž.

- da ode kući i ostane pod ihramom sve dok ne obavi hadžski tavaf, kada se za to ukaže prilika. U tom slučaju, nije dozvoljeno da ima odnos sa čovjekom, niti da se uda nakon njegove smrti, niti da se uda ako nije udata. Nije potrebno dokazivati da se ovdje radi o velikoj teškoći.

- da ostane u Mekki dok se ne očisti i nakon toga obavi tavaf, što nije u mogućnosti.

- da obavi tavaf, pod izgovorom da je prinuđena na to – Šerijatsko pravilo kaže: "Prinuda dozvoljava ono što je u osnovi zabranjeno" – što je najispravnije i najprihvatljivije mišljenje.

Ovog stava je bio Ibn-Tejmije" ("Šerhu-l-mumti' ala zadi-l-mustakne", 1/382, 383).

Pomenuti propis, kao što se da zaključiti iz govora ovog velikog učenjaka, odnosi se na ženu čije je mjesto

boravka udaljeno od Mekke i koja nema mogućnosti da se vrati u Mekku radi tavafa.

6. Obaveza kupanja po završetku hajza:

Kaže Allah, dželle šenuhu, : "Kada se okupaju prilazite im onako kako vam je Allah naredio. Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste." (El-Beqare, 222).

Prenosi Aiša, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Fatimi bint Hubejš: "Kada dođe hajz, ostavi namaz, a kad ode, okupaj se i klanjaj." (Buharija i Muslim).

Riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, "okupaj se", su naredba, a naredba se mora izvršiti.

Kažu učenjaci usula – metodologije islamskog prava: "Allahova i Poslanikova naredba su, u osnovi, obavezujuće." Iako je prilikom kupanja ženi dovoljno da samo polije i nakvasi tijelo, uključujući one dijelove koji su prekriveni dlakama, bez nekog posebnog redoslijeda, lijepo bi bilo da se okupa na način kojeg je spomenuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Esmi Bintu Šekl, kada ga je ona pitala o kupanju poslije hajza: "Uzet će vodu i list lotosovog drveta i lijepo se očistiti. Zatim će posuti glavu vodom i temeljito je istrljati, do samog korjena. Zatim će oprati ostale dijelove tijela, uzeti komadić platna natopljenog u misk i očistiti se. "Kako misliš očistiti se?" – upita Esma. "Subhanallahi – slavljen neka je Allah" – reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Čuvši to Aiša, radijallahu anha, joj pojasni: "Očistit će tragove krvi." (hadis je zabilježio Muslim).

Rasplitanje kose nije obavezno, osim da se žena pribojava da, zbog gustoće ili nekog drugog razloga, voda neće dospijeti do korjena, a dokaz za to su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Ummi–Selemi: "Operi glavu sa tri pregršta vode, zatim polij ostale dijelove tijela i bit ćeš potpuno čista." (hadis je zabilježio Muslim).

Bitno je napomenuti, da žena koja se očisti od hajza u vrijeme namaza, treba požuriti sa kupanjem i obaviti namaz prije isteka njegovog vremena. Ne smije se pravdati skućenošću i kratkoćom vremena, jer joj je za obavezno kupanje potrebno sasvim malo vremna, a ako želi da se okupa potpunije i kvalitetnije, neka to uradi nakon što obavi obavezne namaze.

7. Zabrana boravka u mesdžidu:

Prenose Buharija i Muslim od Ummu-Atije, radijallahu anha, da je rekla: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je naredio da, na bajram-namaz, povedemo djevice i žene koje imaju mjesečnicu, kako bi prisustvovala dobru i dovi muslimana, s tim da su žene sa mjesečnicom morale stajati van musalle".

Prenosi Aiša, radijallahu anha, da je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ne dozvoljavam džunupu i ženi u vrijeme hajza boravak u mesdžidu." (Hadis bilježi Ebu-Davud).

8. Namaz kojem je nastupilo vrijeme u trenutku dobijanja hajza:

Ako žena dobije hajz, nakon što je od namaskog vremena prošlo onoliko koliko je dovoljno za jedan rekat, obavezna je naklanjati taj namaz kad se očisti.

U slučaju da se očisti od hajza kada je od namaskog vremena ostalo koliko je dovoljno za jedan rekeat, obavezna je naklanjati taj namaz kad se očisti i okupa. Dokaz za to su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko stigne klanjati rekeat namaza, u njegovom vremenu, stigao je klanjati taj namaz." (hadis su zabilježili Buharija i Muslim).

ISTIHAZA/STALNO ISTJECANJE KRVI

Definicija istihaze:

Istihaza je stalno istjecanje krvi kod žene, ili krvarenje koje se nakratko prekida, kao što je dan ili dva dana u mjesecu.

Dokaz za prvo stanje su riječi Fatime bint Ebi-Hubejš upućene Allahovom Poslaniku sallallahu alejhi ve selleme: "Allahov Poslaniče, imam neprekidno krvarenje." (Hadis su zabilježili Buharija i Muslim).

Dokaz za drugo stanje, tj. stanje kratkotrajnog prekida istjecanja krvi, jesu riječi Hamne Bintu Džahš: "Allahov Poslaniče, ja imam jako i dugo krvarenje." (hadis su zabilježili Ebu-Davud i Nesaija, Ahmed i Tirmizija su ga ocijenili vjerodostojnim, a Buharija ga je ocijenio dobrim).

VRSTE MUSTEHADE - ŽENE KOJA IMA ISTIHAZU

Tri su vrste mustehade:

a) Mustehada koja je, prije istihaze, imala hajz u određenim i poznatim danima u mjesecu.

Obaveza je, ovoj vrsti mustehade, da se ravna i određuje prema prethodnom stanju i da se pridržava propisa hajza u, njoj, poznatom vremenskom periodu, a sve što pređe taj period smatrat će istihazom i pridržavat će se propisa istihaze.

Prenosi se od Aiše, radijallahu anha, da je Fatima bint Ebi-Hubejš rekla: "Allahov Poslaniče, imam neprekidno krvarenje, pa hoću li ostaviti namaz?" "Ne. To je krv iz kapilara, a ne krv hajza. Kada dođe hajz – u uobičajeno vrijeme – ostavi namaz, a kad ode, okupaj se i klanjaj." (hadis su zabilježili Buharija i Muslim).

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je rekao Ummu-Habibi bint Džahš: "Miruj onoliko dana koliko ti je trajao hajz, prije istihaze, zatim se okupaj i klanjaj." (Hadis bilježi imam Muslim).

b) Mustehada koja, prije istihaze, nije imala hajz u određenim i poznatim danima u mjesecu, a u mogućnosti je da razlikuje krv menstruacije i istihaze.

Ona će hajz određivati po prepoznatljivim karakteristikama i svojstvima: boja(crna), gustoća, neugodan miris, bol, i grušanje.

Kada krv izgubi pomenute karakteristike ili neku od njih, znat će da je prestao hajz i nastupila istihaza.

Na primjer, žena neprekidno krvari od prvog trenutka pojave krvi. Jedan dio mjeseca vidi crnu krv, a drugi dio crvenu, jedan dio mjeseca vidi gustu krv, a drugi rijetku, jedan dio mjeseca osjeća neugodan miris krvi, a drugi dio ne osjeća, i sl.

Hajz je u vrijeme crne, guste i krvi koja ima neugodan miris, a istihaza je u vrijeme crvene, rijetke i krvi koja nema neugodan miris.

Ovaj propis je uzet iz riječi Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve selleme, Fatimi Bintu Ebi-Hubejš: "Krv hajza je crna i prepoznatljiva. Ako bude tako ostavi namaz, a ako bude drugačije, uzmi abdest i klanjaj, jer je to krv iz kapilara." (hadis su zabilježili Ebu-Davud i Nesaija, a Ibn-Hibban i Hakim su ga ocijenili vjerodostojnim).

c) Mustehada koja nije imala hajz u određenim i poznatim danima u mjesecu i ne može razlikovati krv hajza od krvi istihaze.

Ako žena nije imala hajz u određenim i poznatim danima u mjesecu, niti je u mogućnosti da razlikuje krv hajza od krvi istihaze, zbog toga što krv cijelo vrijeme nosi identična svojstva, ravnat će se prema preovladavajućem stanju i uobičajenom trajanju hajza kod većine žena.

To znači da će hajzom smatrati krv koja istječe prvih šest ili sedam dana, a sve poslije toga smatrat će istihazom.

Prenosi se da je Hamna Bintu Džahš, radijallahu anha, rekla: "Allahov Poslaniče, imam jako i dugo krvarenje. Ono me sprječava da klanjam i postim, pa šta kažeš u vezi s tim?" Na to će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Objasniti ću ti. Stavi krpu od pamuka na polni organ kako bi zaustavila krvarenje." "Krvarenje je jače od toga" – reče ona. "To je onda pritisak šejtana. U tom slučaju uzmi da ti je hajz šest ili sedam dana. Tačno znanje o tome je kod Uzvišenog Allaha. Zatim se okupaj i klanjaj dvadeset četiri ili dvadeset tri noći i dana i posti."

Riječi Allahovog Poslanika sallallahu alejhi we selleme: "U tom slučaju uzmi da ti je hajz šest ili sedam dana", ne znače da žena, jednostavno, odabere jedan od dva perioda, nego treba razmotriti svoju stanje i uporediti ga sa stanjem žene koja joj je najbliža izgledom, godinama ili rodbinski.

Također, razmotrit će krv, i ono što je najbliže hajzu smatrati hajzom.

Ukoliko se ženi koja operacijom odstrani matericu ili je zatvori, tako da iz nje ne može teći krv, i ne postoji mogućnost da, nakon operacije dobije hajz, desi krvarenje iz polnog organa, imat će status žene koja je vidjela žućkastu tečnost nakon čistoće.

Obavezna je abdestiti se za svaki namaz nakon što nastupi njegovo vrijeme, a prije toga mora oprati krv i na spolni organ staviti krpu ili nešto slično (vatu, uložak).

PROPI SI VEZANI ZA ISTIHAZU

Žena s istihazom ne razlikuje se od čiste žene, osim u sljedećem:

1. Obavezna je abdestiti se za svaki namaz, nakon što nastupi njegovo vrijeme, na osnovu riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi we sellem, upućenih Fatimi bint Ebi-Hubejš radijallahu anha: "... zatim se abdesti za svaki namaz." (hadis je zabilježio Buharija).
2. Kada se htjedne abdestiti, oprat će trag krvi i staviti pamuk (uložak) ili nešto slično tome na polni organ kako

bi zaustavila krvarenje i spriječila prolazak krvi na odjeću.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je rekao Hamni bint Džahš radijallahu anha: "Objasnit ću ti. Stavi komadić pamuka na polni organ kako bi zaustavila krvarenje." "Krvarenje je jače od toga" – reče ona. "Onda, uzmi komad platna." – reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem".

Krv koja iziđe nakon toga, pa makr kanula na odjeću ili tijelo, neće smetati, na osnovu riječi Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve selleme, upućenih Fatimi bint Ebi-Hubejš: "Ostavi namaz u danima u kojima imaš hajz, zatim se okupaj i abdesti za svaki namaz. Nastavi klanjati čak iako krv kane na prostirku." (Hadis su zabilježili imami Ahmed i Ibn-Madže).

3. Spolni odnos.

Postoji razilaženje među islamskim učenjacima oko dozvole odnosa sa ženom za vrijeme istihaze.

Većina islamskih učenjaka dozvoljava odnos uopćeno, dok jedan dio učenjaka dozvoljava samo po potrebi, tj. onda kada čovjek ima veliku potrebu za odnosom i kada bi, zbog izbjegavanja odnosa, osjetio veliku neugodnost.

Prvo mišljenje je jače i ispravnije, a dokaz za to leži u činjenici da su mnoge žene (deset ili više) u vrijeme Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve selleme imale istihazu, a nije došao niti jedan tekst, koji zbaranjuje polni odnos u vrijeme istihaze.

Sve stvari i postupci su u osnovi dozvoljeni, dok ne dođe jasan dokaz koji zbaranjuje nešto od toga. Riječi Uzvišenog Allaha: "Zato ne općite sa ženama za vrijeme

mjesečnog pranja" (El-Beqare, 222), upućuju na to da nije zabranjeno općiti sa ženom osim u vrijeme hajza.

S obzirom da je ženi u istihazi namaz dopušten, onda je i spolni odnos, koji je manje bitan u odnosu na namaz, takođe dopušten. Allah najbolje zna.

NIFAS – POSTPOROĐAJNI CIKLUS

Definicija Nifasa:

Nifas je krv koja istječe iz materice pri porođaju, i prije i poslije porođaja.

Predstavlja ostatak krvi hajza, koja se zadržala u materici tokom trudnoće.

Uglavnom istječe u vrijeme porođaja, a nekada istječe prije porođaja na dva ili tri dana, praćena jakim porođajnim bolovima.

Najkraći i najduži nifas:

Prenosi se od Ummu-Seleme, radijallahu anha, da je rekla: "U Poslanikovo vrijeme žene su, nakon poroda, mirovale četrdeset dana – tj. u to vrijeme nisu klanjale niti su pstile. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, im nije naredio da naklanjaju propuštene namaze." (Hadis je zabilježio Ebu-Davud).

Kaže šejh El-Albani, rahmetullahi alejhi: "Hadis je dobar i zabilježili su ga Ebu-Davud, Hakim i Bejheki ... Pojačava ga i svjedoči mu druga predaja od Enesa Ibn Malika, radijallahu anhu, u kojoj se kaže: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio ženi da, poslije porođaja,

miruje četrdest dana, osim u slučaju da se očisti prije toga." Hadis je zabilježio Ibn-Madže." (Pogledaj: "El-Irvau-l-galil", 1/222, 223).

Hadis je dokaz većini učenjaka da nifas može maksimalno trajati četrdeset dana.

Ukoliko se istjecanje krvi nastavi i nakon četrdeset dana, i ne bude se poklapalo sa mjesecom, smatra se istihazom.

Kaže Ibn-Kudame, rahmetullahi alejhi: "Većina islamskih učenjaka je stava da je najduži nifas četrdeset dana.

Rekao je Tirmizija: "Učenjaci – ashabi i oni poslije njih – su imali jednoglasno mišljenje da žena poslije porođaja ostavlja namaz četrdeset dana, osim da se očisti prije toga – tada će se okupat i klanjati." ("El-Mugni", 1/427).

Ibn-Kudame, Allah mu se smilovao, nakon što je obradio pitanje najdužeg nifasa, spominje razilaženje među islamskim učenjacima oko najkraćeg nifasa, preferirajući na kraju mišljenje onih koji smatraju da se najkraći nifas ne može odrediti i ograničiti, a razlog tome – kako kaže ovaj veliki učenjak – je taj što nema šerijatskog teksta koji određuje najkraći nifas.

PROPSI NIFASA

Propsi nifasa se ne razlikuju od propisa hajza. Sve što je ženi zabranjeno u vrijeme hajza (boravak u mesdžidu, namaz, post, općenje, tavaf) zabranjeno joj je i u vrijeme nifasa, sve što joj je dozvoljeno u vrijeme hajza (učenje Kur'ana po potrebi, spavanje sa čovjekom uz izbjegavanje općenja, spominjanje Allaha, čitanje vjerske literature),

dozvoljeno joj je i u vrijeme nifasa, sve što je obavezna nakon čišćenja od hajza, obavezna je nakon čišćenja od nifasa (okupati se, napostiti propuštene dane ramazana, naklanjati namaz za vrijeme kojeg se dogodio nifas).

Nepredviđene stvari u nifasu:

a) Neviđenje krvi nakon porođaja

Kaže Ibn-Kudame, Allah mu se smilovao: "Ako kod žene ne bude istjecala krv nakon porođaja, smatrat će se čistom – baš kao što je bilo prije porođaja, a razlog za to je jednostavan: nifas je krv koja istječe u toku i nakon porođaja, i bez toga (istjecanja krvi) nema govora o nifasu. Oko obaveznosti kupanja postoje dva mišljenja. Neki učenjaci su mišljenja da kupanje nije obavezno jer je šerijat obavezao ženu koja ima nifas da se, nakon, što on prođe okupa, a u ovom slučaju se ne radi o nifasu, niti nečemu sličnom.

Izlazak krvi se može smatrati valjanim razlogom za kupanje, što zanči da je kupanje u slučaju neistjecanja krvi neosnovano i bezrazložno." ("El-Mugni", 1/429).

b) Čistoća prije četrdeset dana

Prenosi se od Enesa Ibn Malika, radijallahu anhu, da je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio ženi da, poslije porođaja, miruje četrdest dana, osim u slučaju da se očisti prije toga." Hadis je zabilježio Ibn-Madže." (Pogledaj: "El-Irvau-l-galil", 1/222, 223).

Jasno se vidi, iz navedenog hadisa, da se žena može očistiti od nifasa i prije četrdeset dana, i da nije obavezna, po svaku cijenu, čekati četrdeset dana.

Ako se to dogodi okupat će se, klanjati i postiti, i činiti će sve što je ženama obavezno i dozvoljneo činiti u vrijeme čistoće.

U slučaju ponovnog vraćanja krvi, prije isteka četrdeset dana, vraćaju se propisi nifasa i tako ostaje sve do kraja nifasa.

Nema nikakvog dokaza da je ženi obaveza napostiti dane koje je postila za vrijeme kratkotrajne čistoće, između prvog i drugog pojavljivanja krvi nifasa, kao što nema dokaza da je ženi zabranjeno općenje u tom periodu, što je stav jednog dijela hanbelijskih učenjaka. Nije dozvoljno okarakterisati određeni postupak mekruhom – pokuđenim bez jasnog šerijatskog dokaza, a to što se prenosi od Usmana Ibn Ebil-Asa da je rekao ženi da mu ne prilazi prije četrdeset dana – iako se očisti od nifasa – ne može se uzeti kao kategorički dokaz pokuđenosti općenja, jer postoji mogućnost da je on to radio iz opreznosti ili staraha da općenje ne pokrene krv ili nekog drugog razloga.

c) Istjecanje krvi poslije četrdeset dana

Već smo spomenuli da je, prema mišljenju većine islamskih učenjaka, najduži nifas četrdeset dana i kao potvrdu za to smo naveli vjerodostojan hadis, kojeg je prenijela majka pravovjernih, Ummu-Selema, radijallahu anha. Ostalo je samo da preciznije pojasnimo kako će se žena, kojoj krv istječe i nakon četrdeset dana, odnositi spram te krvi; da li će je smatrati istihazom ili nifasom.

Kažu u Stalnoj komisiji za fetve u Saudskoj Arabiji: "Krv koja istječe nakon što prođe četrdeset dana ne smatra se nifasom nego istihazom. Žena kojoj se to dogodi obavezna je okupati se nakon četrdeset dana, klanjati, postiti, abdestiti za svaki namaz i staviti na stidno mjesto krpu ili uložak, kako bi spriječila izlazak krvi." ("Fetava-l-ledžneti-d-daimeti", 5/416).

Stalne komisija – kao što možemo vidjeti – je dala pravno rješenje za jednu od dvije situacije, tj. kada se istjecanje krvi nakon četrdeset dana trajanja nifasa poklapa sa mjesečnim ciklusom – menstruacijom, dok se druga situacija uopće ne spominje (druga situacija: kada se istjecanje krvi poklapa sa mjesečnim ciklusom). Međutim, na sljedećoj stranici – 417 str. – istog izvora kažu: "Krv koja se pojavi nakon četrdeset dana, prema ispravnijem mišljenju islamskih učenjaka, ima karakter istihaze, osim u slučaju da njeno istjecanje bude u periodu menstruacije, tada ima karakter menstruacije i ženi je obaveza, da usljed takvih okolnosti, ostavi namaz i post i da ne opći sa čovjekom.

d) Istjecanje krvi prije porođaja:

Kaže Ibn-Tejmijje, rahmetullahi alejhi: "Krv koja istječe prije porođaja, ukoliko je praćena porođajnim bolovima, ima status krvi nifasa – nije ograničena na dva ili tri dana, kao što kažu neki učenjaci – a ukoliko nije praćena porođajnim bolovima, ne smatra se nifasom." ("Risaletun fi-d-dimai-t-tabijjeti li-n-nisai" 62).

Neka je svaka hvala Allahu, subhanehu ve te'ala, s čijom blagodati završavaju se sva dobra djela! Neka je salavat i selam na Njegovog roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu, supruge, potomke, sve ashabe i sve koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Molim Te, Uzvišeni Allahu, da ovaj trud učiniš iskrenim radi Tvoga Plemenitog lica i da njime okoristiš Svoje robove. Slavljen neka si Ti, Gospodaru moj, i hvaljen. Nema istinskog boga osim Tebe. Od Tebe oprosta tražim i Tebi se kajem.

Safet Suljić
Islamski Univerzitet Riyad
29.07.1434 – 08.06.2013

Sadržaj

UVOD.....	3
KOJE SU TO VRSTE NEČISTOĆE?	5
MENIJJ, MEZIJJ I VEDIJJ.....	9
Šta je to menijj?	9
Šta je to vedijj?.....	10
Šta je to mezijj?	10
Rezime o vrstama tečnosti koje izlaze kroz spolni organ:.....	12
TABELRANI PREGLED GLAVNIH RAZLIKA IZMEĐU MENIJJA, MEZIJJA I VEDIJJA.....	14
SAHIBI-UZUR	15
Šta je to Sahibi-Uzur?.....	15
OBAVEZA SAHIBI-UZURA	15
PROPISI O HAJZU I NIFASU	17
DEFINCIJA HAJZA	18
VRIJEME POJAVE HAJZA	18
BOJA KRVI PRILIKOM MENSTRUALNOG CIKLUSA	20
VRIJEME TRAJANJA HAJZA I ČISTOĆE	20
NEPREDVIĐENE STVARI U HAJZU	22
POJAVOM HAJZA ŠTA ŽENI BIVA ZABRANJENO.....	25
ISTIHAZA/STALNO ISTJECANJE KRVI.....	33
Definicija istihaze:	33
VRSTE MUSTEHADE - ŽENE KOJA IMA ISTHAZU.....	33
PROPISI VEZANI ZA ISTHAZU	36
NIFAS – POSTPOROĐAJNI CIKLUS.....	38
Definicija Nifasa:	38
Najkraći i najduži nifas:	38
PROPISI NIFASA	39
Nepredviđene stvari u nifasu	40

